

**Standardy ochrony dzieci
w duszpasterstwie parafialnym
parafii
p.w. św. Bartłomieja apostoła w Topoli**

wersja skrócona

Preambuła

Standardy ochrony dzieci w duszpasterstwie parafialnym – to dokument wewnętrzny parafii, zawierający zasady zapewniania dzieciom bezpieczeństwa i postępowania w przypadku zagrożenia krzywdzenia dzieci.

Standardy ochrony dzieci w duszpasterstwie parafialnym regulują te obszary funkcjonowania, które wiążą się z możliwością naruszenia praw dziecka: od bezpieczeństwa i wsparcia po interwencję w sytuacjach zagrażających jego życiu, zdrowiu i dobrostanowi.

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników parafii i osób współpracujących oraz zaangażowanych w duszpasterstwo parafialne skierowane do dzieci jest działanie dla ich dobra – doczesnego i wiecznego. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy w jakiegokolwiek formie.

Rozdział I Objaśnienie terminów

Ilekroć w niniejszych *Standardach ochrony dzieci* jest mowa bez bliższego określenia o:

- 1) proboszczu – należy przez to rozumieć proboszcza oraz administratora parafii **p.w. św. Bartłomieja Apostoła w Topoli**
- 2) Parafii – należy przez to rozumieć parafię **p.w. św. Bartłomieja Apostoła w Topoli**
- 3) dziecku – należy przez to rozumieć niepełnoletnie osoby objęte duszpasterstwem parafialnym;
- 4) małoletnim – należy przez to rozumieć zgodnie z kodeksem cywilnym osobę od urodzenia do ukończenia 18 roku życia;
- 5) opiekunie dziecka – należy przez to rozumieć osobę uprawnioną do reprezentacji dziecka i stanowieniu o dziecku, w szczególności jego przedstawiciela ustawowego;
- 6) krzywdzeniu dziecka – należy przez to rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika parafii.

Rozdział II Postanowienia ogólne

W parafii **p.w. św. Bartłomieja Apostoła w Topoli** został opracowany i wprowadzony w życie wewnętrzny dokument, w którym zawarta jest polityka ochrony przebywających tam zgodnie z obowiązującymi standardami wyznaczonymi zarówno przez dokumenty państwowe, jak i wskazania wynikające z Wytycznych Kościoła katolickiego w Polsce. Są one dostępne w parafii i podane do publicznej wiadomości.

Rozdział III

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małym a osobami dorosłymi zaangażowanymi w duszpasterstwo parafialne oraz pracę na rzecz parafii. Zachowania niedozwolone wobec małych

§ 1

Zasady ogólne

1. Osoby dorosłe zaangażowane w duszpasterstwo parafialne dbają o bezpieczeństwo dzieci podczas ich pobytu na terenie parafii oraz podczas imprez i wyjazdów organizowanych przez parafię oraz wspierają dzieci w pokonywaniu trudności.
2. Osoby dorosłe podejmują działania wychowawcze mające na celu kształtowanie prawidłowych postaw – wyrażanie emocji w sposób niekrzywdzący innych, niwelowanie zachowań agresywnych, promowanie zasad „dobrego wychowania”.
3. Wszyscy dorośli zobowiązani są do utrzymywania profesjonalnej relacji z dziećmi i każdorazowego rozważenia, czy reakcja, komunikat bądź działanie wobec dziecka są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe.
4. Wszystkie osoby dorosłe zaangażowane w duszpasterstwo parafialne zobowiązane są do działania w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji zachowania.
5. Dzieci objęte duszpasterstwem parafialnym są poinformowane, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć dorosłemu i mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji lub pomocy.
6. Dorośli zaangażowani w duszpasterstwo parafialne powinni być zawsze przygotowani na wyjaśnienie swoich działań/zachowania.
7. W kontaktach z dziećmi należy zachować szczególną ostrożność wobec dzieci, które doświadczyły nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Jeżeli dzieci te dążyłyby do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi, dorośli reaguje z wycuciem, jednak stanowczo, a także pomaga dziecku zrozumieć znaczenie osobistych granic.
8. Organizując wyjazdy i wycieczki organizator jest zobowiązany do wcześniejszego upewnienia się czy warunki zakwaterowania są bezpieczne.
9. Złamanie zasad wymienionych w przedmiotowej procedurze jest podstawą odpowiedzialności dyscyplinarnej lub karnej.

§ 2

Zasady chroniące w kontakcie bezpośrednim

1. Wszystkie spotkania z dziećmi na terenie parafii powinny być organizowane w miejscach oficjalnych, ogólnodostępnych i do tego przygotowanych.
2. Nie można przebywać z dzieckiem sam na sam w warunkach odizolowanych. Jeżeli dobro dziecka wymaga indywidualnego spotkania, nie może się ono odbywać w sekrecie i w warunkach odizolowanych. Osoba przeprowadzająca spotkanie powinna zatroszczyć się o ich transparentność.
3. Dzieci nie powinny przebywać w parafialnych pomieszczeniach mieszkalnych bez opieki rodzica lub opiekuna prawnego, rodzic lub opiekun prawny musi wyrazić zgodę na przebywanie dziecka w pomieszczeniach mieszkalnych parafii.
4. Dzieci powinny zawsze pozostawać pod opieką osoby dorosłej. Podczas pełnienia funkcji wychowawczych opiekunowie nie mogą pozostawać pod wpływem alkoholu lub substancji psychoaktywnych.
5. Dzieci na terenie parafii nie mogą przebywać pod wyłączną opieką innego dziecka, chyba że inaczej stanowią regulaminy religijnych ruchów duszpasterstwa poza- parafialnego, np. Ruchu Światło-Życie, KSM, w tym wypadku stosuje się standardy opracowane przez te grupy. Osoby te powinny być odpowiednio uformowane, przygotowane i pełnić posługę pod okiem dorosłych.

§ 3

Zasady komunikacji z dziećmi

1. W komunikacji z dziećmi należy zachować spokój, cierpliwość i szacunek. Okazywać też zrozumienie dla ich trudności i problemów. Należy reagować według zasad konstruktywnej komunikacji i krytyki.
2. Należy dać dziecku prawo do odczuwania i mówienia o swoich emocjach, do wyrażania własnego zdania oraz prawo do bycia wysłuchanym przez osobę dorosłą.
3. Komunikacja z dziećmi powinna być prowadzona w sposób konstruktywny, budujący relacje, a nie hierarchię zależności oraz nieufność i wrogość.
4. Nie wolno zawstydzać, upokarzać, lekceważyć lub obrażać dziecko.
5. Nie wolno reagować złośliwościami, sarkazmem na zachowanie dziecka, nie żartować z dziecka, w sposób który obniża jego poczucie własnej wartości.

§ 4

Komunikacja z dziećmi służąca rozwiązywaniu konfliktów i utrzymaniu świadomej dyscypliny

1. W rozwiązywaniu konfliktów osoba dorosła stosuje następujące zasady konstruktywnej komunikacji:
  - 1.a...a. oddziela problem od osoby, wyraża brak akceptacji dla zachowania a nie człowieka,
  - 1.a...b. skupia swoją uwagę na rozmówcy, koncentruje się na tym co mówi,
  - 1.a...c. okazuje rozmówcy szacunek,
  - 1.a...d. upewnia się, czy dobrze rozumie swojego rozmówcę,
  - 1.a...e. wysłuchuje dziecko,
  - 1.a...f. mówi wprost – otwarcie wyraża swoje potrzeby, uczucia i propozycje,
  - 1.a...g. udziela konkretnych informacji zwrotnych.
2. W procesie rozwiązywania konfliktu należy dbać o komunikację dającą dziecku poczucie bezpieczeństwa emocjonalnego i psychospołecznego.
3. Umiejętnie, w sposób konstruktywny uczestniczyć w rozwiązywaniu konfliktów, stosując w zależności od potrzeb różne metody ich rozwiązywania.
4. Szybko reagować na problemy związane z dyscypliną dzieci poprzez rozwiązywanie pojawiających się problemów z dyscypliną, bezpośrednio po naruszeniu zasad przez dzieci,
5. Metody dyscyplinowania dzieci dobierać adekwatnie do ich wieku i poziomu rozwoju.
6. Karcenie dzieci stosuje rozważnie, w sposób uzasadniony i zrozumiały dla nich.
7. Upominając słownie, perswazyjnie, stara się opanować własne negatywne emocje.
8. Wyjaśnić dziecku, za co i dlaczego zostało ukarane.

§ 5

Zachowania niedozwolone wobec dzieci

1. Kontakty osób dorosłych zaangażowanych w duszpasterstwo parafialne z dziećmi nie mogą łamać obowiązującego prawa.
2. Zabronione jest dyskryminowanie dzieci ze względu na pochodzenie, poczucie tożsamości, wiek, płeć, status materialny, wygląd zewnętrzny, wiedzę i umiejętności.
3. Zabroniona jest jakakolwiek forma przemocy fizycznej i psychicznej wobec dziecka.
4. Zabronione jest używanie naruszających godność dziecka wypowiedzi o podtekście seksualnym, nienawiązujących wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej.
5. Zabronione jest naruszanie nietykalności osobistej dziecka
6. Zabronione jest zmuszanie dziecka do odbycia jakiegokolwiek aktywności o charakterze seksualnym.

7. Zabronione jest angażowanie się w takie aktywności jak łaskotanie, udawane walki z dziećmi czy brutalne zabawy fizyczne.
8. Nie jest dopuszczalne ujawnianie danych wrażliwych dotyczących małoletniego.
9. Nie wolno robić zdjęć lub filmować dzieci bez ich zgody.
10. Zabrania się częstowania dzieci tytoniem, alkoholem i innymi substancjami psychoaktywnymi.

§6

Zasady nawiązywania kontaktu z dziećmi za pomocą mediów

1. Kontakt z dzieckiem nigdy nie może być niejawny bądź ukrywany, nie może wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.
2. Dorosły nie kontaktuje się z nimi poprzez prywatne kanały komunikacji bez wyraźnej zgody rodzica lub opiekuna prawnego na taką formę kontaktu.

Rozdział IV

Zasady podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu dziecka

§ 1

Sygnaty świadczące o przemoc

Osoby dorosłe zaangażowane w duszpasterstwo parafialne zwracają uwagę na występowanie w zachowaniu dziecka sygnałów świadczących o krzywdzeniu, w szczególności o możliwości popełnienia przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę dziecka.

§ 2

Zgłaszanie przemoc przez dziecko

1. Każde dziecko może zgłosić ustnie lub pisemnie, dowolnej osobie, do której ma zaufanie, fakt stosowania wobec niego przemoc.
2. W przypadku dziecka obcojęzycznego lub mającego trudności w mowie i piśmie, osoba, do której zgłosił się małoletni zapewnia pomoc w nawiązaniu komunikacji poprzez skorzystanie z pomocy osoby władającej językiem obcym lub zapewnia komunikację w innych formach, np. poprzez wykorzystanie alternatywnych i wspomagających metod komunikacji.
3. Osoba, która powzięła informację od krzywdzonego dziecka podejmuje w pierwszej kolejności działania mające na celu zatrzymanie krzywdzenia dziecka.
4. W przypadku zagrożenia życia dziecka, po przekazaniu informacji rodzicom i proboszczowi parafii, zawiadamia w trybie pilnym odpowiednie służby o zagrożeniu życia małoletniego.

Rozdział V

Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone

Parafia jest miejscem zapewniającym bezpieczeństwo dzieciom także w grupie rówieśniczej. Kierując się wartościami wypływającymi z Ewangelii, staramy się wpoić naszym parafianom postawę szacunku wobec każdego człowieka – dzieci i dorosłych. Pragniemy, by w relacjach międzyludzkich bliska była im ewangeliczna zasada: „Wszystko więc, co chcielibyście, żeby wam ludzie czynili, i wy im czyńcie” (Mt 7,12a).

Kodeks zachowań został opracowany z udziałem dzieci. Ewaluacja i weryfikacja zasad bezpiecznych relacji pomiędzy dziećmi odbywać się będzie co dwa lata, a także po każdej sytuacji kryzysowej, jeśli w parafii podjęta zostanie interwencja z powodu krzywdzenia rówieśniczego. Zmiana treści zasad bezpiecznych relacji między dziećmi jest możliwa w każdym momencie na ich wniosek i z ich udziałem.

1. Równe traktowanie i szacunek dla każdej osoby
  - Traktuj innych tak, jak chcesz, aby inni traktowali Ciebie.
  - Pamiętaj, że każda osoba jest kimś wyjątkowym i szczególnie obdarowanym przez Boga. Należą się jej szacunek i troska o jej dobro.
  - Pamiętaj, że przez różnorodność wzajemnie się ubogacamy.
  - Masz prawo do zabawy i relacji z każdym dzieckiem, ale pamiętaj, że nie zawsze inne dziecko ma chęć do kontaktu z Tobą w danym momencie. Uszanuj to.
2. Zasady komunikacji między dziećmi
  - Zachowuj życzliwość i szacunek wobec koleżanek/kolegów.
  - Pamiętaj, że każdy ma prawo do wyrażania swojego zdania, myśli i przekonań, o ile nie naruszają one dobra innych osób.
  - Słuchaj innych, gdy mówią. Nie przerywaj innym, gdy się wypowiadają.
  - Zachowuj kulturę słowa w każdej sytuacji.
  - Stosuj formy grzecznościowe.
  - Pytaj o zgodę na kontakt fizyczny (przytulenie, pogłaskanie).
3. Szacunek dla cudzej własności, prywatności i przestrzeni
  - Szanuj rzeczy osobiste i mienie innych osób.
  - Zapytaj, jeśli chcesz pożyczyć od kogoś jakąś rzecz.
  - Nie przeglądaj prywatnych rzeczy innych osób bez ich zgody. Każdy ma prawo do prywatności.

- Nie rób zdjęć, nie nagrywaj ani nie rozpowszechniaj wizerunku kolegów/koleżanek i innych osób bez ich wyraźnej zgody.
- Pamiętaj, że każdy ma prawo do przestrzeni osobistej. Jeśli inna osoba potrzebuje chwili samotności, uszanuj to.

4. Zakaz stosowania przemocy w jakiegokolwiek formie

- Nie stwarzaj sytuacji, w których ktoś czułby się celowo pomijany, izolowany.
- Nie stosuj przemocy fizycznej. Szturchanie, popychanie, kopanie czy siłowe przytrzymywanie kolegi/koleżanki naruszają jego/jej integralność fizyczną.
- Szanuj przestrzeń intymną kolegów/koleżanek. Nigdy nie dotykaj ich w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
- Nie wyśmiewaj, nie obgaduj, nie ośmieszaj, nie zawstydzaj, nie upokarzaj, nie lekceważ i nie obrażaj kolegów/koleżanek.
- Nie wypowiadaj się w sposób obraźliwy o rodzicach kolegów/koleżanek.
- Nie zwracaj się w sposób wulgarny do innych.
- Pamiętaj, że żarty są wtedy żartami, kiedy nikt z ich powodu nie cierpi. Jeśli tak jest, natychmiast zakończ taką „zabawę” słowną.
- Nie narażaj siebie i innych uczniów na sytuacje zagrażające życiu i zdrowiu fizycznemu czy psychicznemu.
- Nie wyrażaj negatywnych, prześmiewczych komentarzy na temat zachowania, pracy, wyglądu kolegów/koleżanek.
- Nie zabieraj rzeczy należących do innych bez ich zgody.

5. Sposoby pokojowego rozwiązywania konfliktów

- Wycisz się, uspokój, zatrzymaj niepotrzebną kłótnię, zanim stracisz nad sobą kontrolę. Zastanów się, co chcesz osiągnąć. Jeśli to możliwe, podejmij spokojną rozmowę z drugą stroną.
- Umów się na rozmowę w bardziej stosownych warunkach, w ten sposób zyskasz czas na konstruktywny dialog.
- Powiedz, co według Ciebie jest problemem, co przyczyną nieporozumienia, czego oczekujesz.
- Słuchaj drugiej osoby. Dopytaj o jej odczucia i oczekiwania. Podsumuj to, co usłyszałaś/usłyszałeś dla upewnienia się, czy dobrze zrozumiałaś/zrozumiałeś jej komunikat.
- Upewnij się, że Twój rozmówca powiedział wszystko odnośnie do swoich odczuć.
- Wspólnie wymyślcie rozwiązanie satysfakcjonujące obie strony.

- Jeśli nie uda się Wam dojść do porozumienia, poproś o pomoc osobę dorosłą, aktualnego opiekuna grupy. Porozmawiaj o tym z Twoimi rodzicami. Nie rozwiązuj konfliktu samodzielnie.
- Nie bądź obojętny, gdy komuś dzieje się krzywda. Zawsze poinformuj o tym osobę dorosłą.

Rozdział VI

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet oraz procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie

1. Obowiązkiem prawnym parafii w ramach prowadzonych działań duszpasterskich jest takie wykorzystanie sieci Internet, które będzie adekwatne do poziomu dojrzałości poznawczej i emocjonalno-społecznej dziecka oraz nie będzie mu szkodzić.
2. Do potencjalnych zagrożeń użytkowania sieci Internet należy zaliczyć:
  - a.a.a. dostęp do treści niezgodnych z celami wychowania i edukacji (narkotyki, przemoc, pornografia, hazard),
  - a.a.b. działalność innych użytkowników zagrażająca dobru dziecka,
  - a.a.c. oprogramowanie umożliwiające śledzenie i pozyskanie danych osobowych użytkowników parafialnej sieci.
3. Infrastruktura sieciowa parafii umożliwia dostęp do Internetu wyłącznie w celach duszpasterskich.
5. Rozwiązania organizacyjne na poziomie parafii bazują na aktualnych standardach bezpieczeństwa.
8. Dziecko może korzystać z Internetu tylko na komputerze z zainstalowanym programem filtrującym treści.